

Суочи се са чињеницама: **МОЖДАНИ УДАР СЕ ЛЕЧИ.**

Животи се могу сачувати уз већу

**СВЕСТ
ДОСТУПНОСТ
АКТИВНОСТ**

Прикључи се акцији на
worldstrokecampaign.org

Свест о болести

Шта је мождани удар?

Мождани удар настаје када је доток крви у мозак прекинут. Када немају довољно крви, мождане ћелије умиру или трпе оштећење. У зависности који део мозга је погођен, последице могу бити различите. Мождани удар може да утиче на тело, покрете и говор, али и на то како особа мисли или осећа.

Мождани удар уништава животе људи широм света¹

Мождани удар је водећи узрок инвалидности и на другом месту узрока смрти људи на глобалном нивоу. Мождани удар може да се деси свима и у сваком узрасту. Мождани удар утиче на: болеснике, породицу и пријатеље болесника као и на ширу друштвену заједницу.

 17мил
можданих удара

 6.5мил
смртних исхода

 26мил
преживелих

Мождани удар се лечи.

Мождани удар је сложен медицински проблем. Међутим, постоје начини да се знатно смање лоше последице можданог удара. Препознавање раних знакова можданог удара и његово ургентно лечење у специјализованим јединицама за мождани удар могу значајно побољшати исход.

#WSD16 | WORLDSTROKECAMPAIGN.ORG

Доступност

Одговарајућа нега је од пресудне важности, али упркос томе није доступна свим људима.

6 кључних ствари при лечењу можданог удара

1. Рано препознавање је веома важно.

Ако су знаци можданог удара препознати на време и одговарајућа нега је доступна брзо, шансе за преживљавање и опоравак су много веће.

Ако сумњате да неко има мождани удар, проверите следеће:

Лице: Да ли је једна страна лица спуштена?

Руке: Подигните обе руке. Да ли једна рука пада?

Говор: Да ли особа може да говори? Да ли су речи јасне и повезане?

Време: Реагујте брзо и позовите помоћ.

2. Лечење у јединицама за мождани удар повећава вероватноћу доброг исхода за 14%.²

Сви болесници са можданим ударом (исхемијским или хеморагијским) би требало да се лече у специјализованим јединицама за мождани удар. Јединице за мождани удар су посебно опремљена одељења на којима раде посебно обучени тимови.

3. Лекови који разграђују крвне угрушке (тромболиза) повећавају вероватноћу доброг исхода за 30%.³

Тромболитички лекови разграђују крвне угрушке. Ови лекови се могу применити у првих 4,5 сати од настанка симптома код већине болесника са исхемијским можданим ударом. Што се раније примене, то је ефекат бољи.

4. Механичко уклањање угрушка повећава вероватноћу доброг исхода за више од 50%.⁴

Уклањање угрушка (механичка тромбектомија) може да повећа преживљавање и да смањи лоше последице код људи са исхемијским можданим ударом који су изазвани опструкцијом великих артерија.

5. Рехабилитација је важан корак у процесу опоравка.

Рехабилитација започиње у болници што је раније могуће након можданог удара. Рехабилитацијом се може одржати и повећати функционална независност болесника.

6. Један од четири преживела болесника ће поново оболети од можданог удара.

Превенција новог можданог удара подразумева лекове који снижавају повишен крвни притисак и холестерол, антиагрегационе лекове, антикоагулационе лекове код болесника са атријалном фибрилацијом и хируршке методе за одређене болеснике са значајним сужењем каротидних артерија.

Промене у животним навикама такође могу смањити ризик од новог можданог удара. Ове промене се односе на здраву исхрану, физичку активност, престанак пушења, контролу стреса и смањивање уноса алкохола.

АКТИВНОСТ

Придружи се борби против можданог удара.
Мождани удар утиче на све нас. Покренимо акцију,
повећајмо свесност и боримо се за бољу
доступност у лечењу можданог удара.

Појединци

- **Реагуј брзо.**
Научи знакове можданог удара
и предузми акцију.
- Подели ово са породицом
и пријатељима.

Здравствени радници

- **И са ограниченим могућностима,
можеш нешто да урадиш.**
- Прати најновија знања и обезбеди
најсавременију терапију.
 - Скини *The World Stroke
Organization Global Stroke Service
Guidelines and The Roadmap to
Delivering Quality Stroke Care*
- Тежи сталном усавршавању.
 - Испитај и надгледај стање
регионално/ локално и
утичи на побољшање.

Владе и здравствени менаџмент

- Преузми водећу улогу и повећај
доступност одговарајућим методима
лечења можданог удара.
- Подржи развој јединица за мождани
удар и тимова који се баве можданим
ударом.
- Финансирај кампање које подижу
свесност о можданом удару.
- Подржи најбоља достигнућа у
истраживањима можданог удара.

Сви се морамо удружити у заједничкој борби против можданог удара

- Скини *The Advocacy Toolkit*
са сајта World Stroke Organization
и започни своју кампању.

Заједно
можемо победити
мождани удар

Прикључи се акцији на worldstrokecampaign.org

About the World Stroke Organization

The World Stroke Organization's mission is to reduce the global impact of stroke through prevention, treatment and long-term care. We work to reduce the impact of stroke on individuals, their families, and their communities. Our members campaign together to increase awareness of stroke risk and to improve treatment and care. We believe that reducing the global impact of stroke makes the world a healthier place for everyone.

For further information please contact:

Victoria Gray
Campaign and Fundraising Manager
World Stroke Organization
7, rue Francois Vernonnex
PO Box 6053
CH 1211 Geneva 6, Switzerland

Email: campaigns@world-stroke.org

**World Stroke
Organization**